

Eksamensprojekt

Kursistnavn: XXXXX XXXXX

Kursistnummer: XXXXXX

Fag	Niveau	Vejleder
Psykologi	В	XXXXX XXXXX
Samfundsfag	С	XXXXX XXXXX

I henhold til Eksamensbekendtgørelsens § 20, stk. 5

"Jeg bekræfter herved med min underskrift, at opgavebesvarelsen er udarbejdet af mig. Jeg har ikke anvendt tidligere bedømt arbejde uden henvisning hertil, og opgavebesvarelsen er udfærdiget uden anvendelse af uretmæssig hjælp og uden brug af hjælpemidler, der ikke har været tilladt under prøven"

Du må gerne skrive under på din computer

19/11/2018

Dato Underskrift kursist

Psykologi B & Samfundsfag C Eksamensprojekt 2018

Eksamensprojekt i Psykologi B og Samfundsfag C

Der arbejdes med 2 bilag som følger:

Bilag 1: Artikel: "Nete til sæddonoren Mikkel – Er vi børn bare en druktur for jer?" udgivet på Danmarks Radio d. 03. FEB. 2018 KL. 12.08 via web: https://www.dr.dk/nyheder/indland/nete-til-saeddonoren-mikkel-er-vi-donorboern-bare-en-druktur-jer brugt d. 17. oktober 2018 kl 09:50

Bilag 2: Interview m. Nina Stork, Grundlægger af StorkKlinik, d. 6. november, 2018, Ballerup.

Problemformulering

Hvilke identitetsmæssige problematikker - om nogen - synes der at være forbundet med dét at være donorbarn af en anonym donor, i det senmoderne samfund?

Præsentation af problemstilling

I takt med at sæddonation bliver benyttet i stadig stigende grad¹ - og der bliver født flere og flere "donorbørn", vokser også gruppen, som ønsker at finde deres biologiske slægtninge – i dag har vi ca. 20.000 donorbørn siden midten af 1980'erne². Flere og flere i denne gruppe af børn bliver konfronteret med eksistentialistiske spørgsmål, som ikke synes at kunne besvares grundet disse omstændigheder og den manglende ophavshistorik. Dette står tilbage som et paradoks i et accelererende samfund, hvor ellers alt er muligt, og alle svar kan gives.

Metode: Dette eksamensprojekt ønsker at afsøge disse børns udviklingsmæssige vilkår samt produktet af deres anonymitetsforstyrrede ophavshistorik og denne forandring af samfundet. Projektets underliggende hypotese drejer sig også om formodningen af, at vi i samfundet skal indstille os på elementære forandringer, for at vi kan få opfyldt elementære behov. Derfor har emnet altså relevans for alle. Det er vigtigt at understrege, at hhv. det samfundsfaglige og psykologiske fag, nøje er udvalgt for, metodisk at kunne bearbejde problemstillingen således at de mere indre, psykologiske aspekter og oplevelser kan supportere vores samfundsforståelse af denne udvikling. Der er under udarbejdelsen af denne opgave brugt <u>kvalitativ</u> metodik i forbindelse med at 'interviewe' Nina Stork, samt <u>kvantitativ</u> metodik for at opretholde et statistisk overblik over familieformer og en mindre del kvindefrigørelsens udvikling. Opgaven er udarbejdet med afsæt i den humanistiske psykologi, da narrativet er et centralt teoretisk perspektiv. Metoden til narrativet er tekst, sproganalyse og terapi.

Præsentation af teori og begreber

- Antonovsky Oplevelse af sammenhæng (OAS)
- J.S. Bruner og Michael White Narrativ Psykologi og socialkonstruktivisme
- Helle Rabøl 'Longing for belonging'
- Sociolog Hartmut Rosa Teoretisk afsæt fra bogen 'Fremmedgørelse og acceleration'
- Knud Illeris Læringsteori Kommentar fra 1999 (Fra bogen Psykolog Aktuelle teorier og nyeste forskning.
- Michael Ungar Teorier om resiliens
- Anthony Giddens Ontologisk sikkerhed, det senmoderne samfund og refleksivitet
- Robert Schaffers syn på familiekonstellationer
- Svend Brinkmann Forbruger samfundet

Introducerende anmærkninger

- Det er ikke noget nyt at flere børn ikke kan komme til kundskab om deres forældre eller andre slægtninge. Hvad end de er adopterede, eller deres forældre er døde i en tidligere alder etc.
- Det, der er nyt i forbindelse med anonyme donorer, er, at der i vores samfund er en stigende tendens til, at en kvinde vælger et at leve monoparentalt hvor det før i tiden tidligere ikke har været et aktivt valg på samme måde.
- Dette er en forandring som sker i forlængelse af kvindefrigørelsen hvor der i 1965-1970'erne sker en stigning af kvinders erhvervs- og uddannelsesfrekvens.³
  - Statistikken her viser en stigning og en udligning imellem kønnene, hvad angår erhvervsfrekvensen.
- Kvinders selvstændighed har altså fået endnu et boost, i og med, at man som kvinde ikke en gang behøver at have en mand, men at man ud fra rationalistiske/strategiske valg kan tage en beslutning om at få et barn.

¹"Flere vælger sæddonor: Kernefamilien er ikke så almindelig som den var en gang" af Malthe Sommerland, 23. JUN. 2018 KL. 09.05, Udgivet som webartikel: https://www.dr.dk/nyheder/indland/flere-vaelger-saeddonor-kernefamilien-er-ikke-saa-almindelig-som-den-varengang brugt d. 19/10/2018

²Donorbarn i klassen, Viden og inspiration til pædagoger og lærere, Udgivet af Stork Klinik weblink:

https://www.storkklinik.dk/fileadmin/user_upload/Dänemark/Kopenhagen/Donorbarn_i_Klassen_Lærere_og_pædagoger_010416_WebD_A.pdf brugt d.17 oktober 2018.

³ Familieliv og kvindefrigørelse, en ændring af samfundet, Århus Universitet: https://danmarkshistorien.dk/perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/familieliv-og-kvindefrigoerelse/ brugt d. 17. oktober 2018.

Analyse

- Nete fra Bilag 1. er hovedpersonen i denne opgave, da hun nemlig råber op og giver udtryk for, at hun er optaget af at vide, hvorfor hendes far valgte at være donor.
- Antonovsky og OAS i forhold til dette.
- Meningsfuldheden og meningsdannelsen i Netes situation afhænger, ifølge Bruner, også af vores socialkonstruktivistiske fortællinger og netop hvilke italesættelser af virkeligheden, der konstruerer os⁴.
- I henhold til Helle Rabøls teori om 'Longing for Belonging' kan man syntetisere en sammenhæng imellem Netes behov for at kende sit ophav i personlig hensigt, men også for at passe ind i samfundet (dette ses som gruppen), hvor det igennem mange år har været det mest 'almindelige' at være 'far mor og børn'⁵ + Figur 2
- Nu er gruppen ved at ændre sig, i og med at Danmarks Statistik tæller 37 nye familieformer hvori der findes bla. homoseksuelle familier, skilsmissefamilier, monoparentale m.f. **Se stat. 2 og 3**
- For at inkludere flere perspektiver er det dog lykkedes at få en række kommentarer fra Nina Stork i forbindelse med tilhørende spørgsmål.
- Nina Stork slår i 1999 den første privatklinik op for insemination af kvinder og lesbiske i kølvandet på, hvad der tidligere har været ulovlig praksis. Dette har skabt frustration i hendes eget private liv samt hos mange andre, som har haft dette ønske om at skabe en familie. I den offentlige debat bliver Stork på rekordtid et kendt navn, og StorkKlinik er i dag resultatet af +5.000 børn igennem fertilitetsbehandling. I dag drives klinikken af anden front.
- Spørgsmål nr. 1: Hvilke identitetsmæssige problematikker oplever du hos hvis overhovedet nogen er anderledes hos donorbørn af anonyme donorer kontra hos adoptivbørn eller børn af enlige mødre/fædre, hvor den pågældende forælder er gået bort?
- S. 1 linje 30-32 fortæller hun: "... selvom du vælger en såkaldt 'åben-donor' det bliver aldrig et 'datter-søn-far' møde på noget set. Det skal du som forældre have det okay med. Men uanset, så er det et aktivt tilvalg, uden nødvendigvis noget specielt traumatisk bag."
- Spørgsmål nr. 2. Hvorledes tror du at barnets identitetsmæssige behov bliver udfordret i forbindelse med barnets konstruktion af mening og sammenhæng under identitetsdannelsen?
- Hertil bygger hun videre på vigtigheden af dét, at kvinderne skal ville det, og at det aldrig må være en 'sekundær' løsning. Hun påpeger også, at børn igennem det nonverbale helt fra, de er bittesmå af, kan fornemme, om det er et trygt sted, de er, samt lære at forholde sig til den givne familiekonstruktion de vokser op i.
- Her kan man muligvis tale om en iboende-konstrueret resiliens den bliver så ikke tillært igennem svære 'udfordringer', men barnet vil altid have den modstandskraft til at kunne stå op for sit ophav, allerede i børnehaven, og på trods af at alle andre siger, de har en 'far', ja så kan barnet sige nej, jeg har en donor.
- Konsekvenserne af, hvis ikke det bliver fortalt Hvad har i så løjet om?
   Vigtigheden af Giddens teori om tillid og ontologisk sikkerhed Der skal altså være kontinuitet og styr på hverdagens begivenheder og sociale handlingsmiljøer: "Denne fundamentale tillid etableres ubevidst og fungerer som en form for "vaccination" og "beskyttende hylster". På den måde etablerer tilliden forudsætningerne for, at mennesket tillidsfuldt kan engagere sig i livet"⁶.

⁴ 4.11, Narrativ Psykologi og socialkonstruktivisme, Uddrag fra Systime: Pædagogik – Introduktion til pædagogens grundfaglighed. Forfatter, Aabro, Christian m.f.l.

⁵ Psyke & Logos, 2011, 32, 480-495: "(BE)LONGING – FORSTÅELSE AF MOBNING SOM LÆNGSEL EFTER AT HØRE TIL" Af Helle Rabøl Hansen Ph.d.-stipendiat, Aarhus Universitet.

⁶ Tidsskrift for Professionsstudier 22, Tillid, "Tillid – Et arbejdsværktøj eller et livsvilkår?", Webside: <a href="https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwi-grKexs7eAhUBqxoKHVD8AQwQFjACegQIBhAC&url=https://www.google.com/url=https:

Psykologi B & Samfundsfag C Eksamensprojekt 2018

- Spørgsmål nr. 3: I hvilket omfang tænker du, at vi som samfund bliver nødt til at ændre os, for mere alment at kunne acceptere/forholde os til det aktive valg, det kan nu kan være at være monoparental? (Særligt ift. at det nu kan være et aktivt valg at være enlig mor op imod de 37 andre familier former/den helt basale 'far-mor' model)
- "Jeg har tit, da Oscar, vores søn, var lille, stået i en situation, hvor jeg skulle fortælle: "Det er så Oscar og han har ikke nogen far, men han har to mødre" og så videre. Her kan jeg bare se, der sker rigtig meget over i 'det der ansigt'. Så får de mange spørgsmål?: Jamen de spørger dem ikke." (s. 5 l. 177-183).
- Vigtigheden af at turde spørge og den narratives psykologis metoder som spørgsmål og forståelse for den individuelles situation.

Nina Fortæller også: Jeg har været heldig, især i starten, da debatten glødede, og klinikken var ved at lukke, da var det nemt for mig at skaffe cases til avisartikler og tv-udsendelser og nyhedsudsendelser og så videre. Det vil journalisterne gerne have, sådan så Hr. Og Fru Danmark kan se: "Okay, de ser jo egentlig helt almindelige ud" og "det går sgu' nok meget godt alligevel". ... hvad der er godt for børnene, er jo 10 gange vigtigere end egentlig hvad der er godt for os der har valgt at føde dem."

- Her ser vi en bekræftelse på Robert Schaffers teori.
- "Der er ingen indikation på, at afvigelser fra den almindelige familienorm nødvendigvis er skadelige for børn......Det er snarere karakteren af børns interpersonelle relationer, end familiestrukturen som sådan, der har den største indflydelse på det psykologiske udviklingsforløb" (Schaffer, 1993, 217-219).⁷

Konklusion

Min problemformulering lød: Hvilke identitetsmæssige problematikker - om nogen - synes der at være forbundet med dét at være donorbarn af en anonym donor, i det senmoderne samfund? Jeg har i mit materiale, fundet ud af, at det senmoderne samfund stiller individet overfor en langt mere refleksiv identitetsdannelse, hvor jeg med den narrative psykologi kan pege på, at individet selv, på mange måder, er på arbejde i identitetsdannelsesprocessen, hvor samfundstraditionen ikke længere udgør et fast grundlag med en far-mor-børn struktur. I mit materiale viser jeg forskellige perspektiver på hvilke problematikker, der viser sig i den proces. Disse forandringsmæssige problematikker, kan konkluderes som værende grundlag for en eksistentiel krise, som man som donorbarn må lære at forholde sig til. Men det er lige så meget forældrene, som skal være klar på at fortælle barnet om forholdene, som de er. Det senmoderne samfund tilbyder altså flere spor, som former individets narrativ, så det er samfundets flydende, foranderlige karakter, der er medskaber af identiteter, der ikke er stabile, men hele tiden må konstituere sig selv gennem de fortællinger - og meningsspor, der viser sig på en anden måde end hidtil. I forhold til at være donorbarn, peger mine inddragne perspektiver på, at problematikkerne er knyttet til den narrative kompetence, altså at kunne skabe sig et stærkt meningsmættet narrativ, men vi skal som samfund altså også turde spørge ind til det anderledes.

Diskussion og perspektivering

- Identificerer vi vigtige valg med de daglige valg, vi skal tage i forbrugersamfundet? Er sæd nu bare noget vi kan 'købe os til' og bruge? Her har Svend Brinkmann kommet med en kritik af forbrugersamfundet, som muligvis vil kunne danne en diskussion omkring dette. Kilde: Svend Brinkmann: Forbrugersamfundet⁸
  - Vi læser også følgende udtalelse fra Nete i hendes artikel v. S.2 L. 43-35: "Men for mig er det bare det samme. For hvis hovedmotivationen er pengene, så bliver jeg reduceret til et hurtigt solgt produkt."
- Nina Stork problematiserer ikke den økonomiske ressource i det, men håndhæver at det er nødvendigt for at få folk til at donere.

usg=AOvVaw3Vxe50MDJzMLVkTt6k0wCN brugt d. 12 November 2018

Se s. 44 under afsnittet Ontologisk sikkerhed og rene forhold – Anthony Giddens

 $^{^{7}}$ Schaffer,R.H. (1993). Beslutninger om børn. København: Hans Reitzel.

⁸ Svend Brinkmann: Forbrugersamfundet, Video 20 min., 39 sek., Institut for kommunikation, Aalborg Universitet, udgivet den 24. november 2015, link: https://www.youtube.com/watch?v=QEeW1GU8CSo brugt d. 19/10/2018

Litteraturliste

Artikler/Videnskabelige tidsskrifter

- Psyke & Logos, 2011, 32, 480-495: "(BE)LONGING FORSTÅELSE AF MOBNING SOM LÆNGSEL EFTER AT HØRE TIL" Af Helle Rabøl Hansen Ph.d.-stipendiat, Aarhus Universitet.
- Tidsskrift for Professionsstudier 22, Tillid, "Tillid Et arbejdsværktøj eller et livsvilkår?", Se s. 44 under afsnittet Ontologisk sikkerhed og rene forhold Anthony Giddens

Bøger

- Aabro, Christian m.f.l, Uddrag fra Systime: "Pædagogik Introduktion til pædagogens grundfaglighed", 4.11, Narrativ Psykologi og socialkonstruktivisme, Hans Reitzels forlag, 2015
- Rosa, Hartmut, "Fremmedgørelse og acceleration", Hans Reitzels Forlag, 2013
- Schaffer, R.H., 'Beslutninger om børn. København'', Hans Reitzels Forlag, 1993.
- Søgaard, Ulla, "Psykologi aktuelle teorier og nyeste forskning", Gyldendal, 2013

Videoer

Svend Brinkmann: Forbrugersamfundet, Video 20 min., 39 sek., Institut for kommunikation, Aalborg Universitet, udgivet den 24. november 2015, link:
 https://www.youtube.com/watch?v=QEeW1GU8CSo brugt d. 19/10/2018

Websider

- Donorbarn i klassen, Viden og inspiration til pædagoger og lærere, Udgivet af Stork Klinik weblink:
   https://www.storkklinik.dk/fileadmin/user upload/Dänemark/Kopenhagen/Donorbarn i Klassen Lærere og pædagoger 010416 WebDA.pdf brugt d.17 oktober 2018.
- "Donorbørn har ret til at kende deres ophav", Publiceret 23. april 2018 kl. 09:35, Web-Artikel: https://www.fyens.dk/debat/Donorboern-har-ret-til-at-kende-deres-ophav/artikel/3249319 brugt d. 19. oktober 2018
- Familien i det kulturelle opbrud og opdragelsen af børnene, Artikel af Per Schultz Jørgensen, Webside: http://www.myrhus.dk/arktiklitt/familien.htm brugt d. 12. november 2018
- Familieliv og kvindefrigørelse, en ændring af samfundet, Århus Universitet: https://danmarkshistorien.dk/perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/familieliv-og-kvindefrigoerelse/ brugt d. 17 oktober 2018.
- "Flere vælger sæddonor: Kernefamilien er ikke så almindelig som den var en gang" af Malthe Sommerland, 23. JUN. 2018 KL. 09.05, Udgivet som webartikel: https://www.dr.dk/nyheder/indland/flere-vaelger-saeddonor-kernefamilien-er-ikke-saa-almindelig-som-den-var-engang brugt d. 19/10/2018
- "Nete til sæddonoren Mikkel Er vi børn bare en druktur for jer?" udgivet på Danmarks Radio d. 03. FEB. 2018 KL. 12.08 via web: https://www.dr.dk/nyheder/indland/nete-til-saeddonoren-mikkel-er-vidonorboern-bare-en-druktur-jer brugt d. 17. oktober 2018 kl 09:50
- "Sådan påvirker sociale medier din hjerne" Interview og artikel fra TV2, Sociolog Anette Prehn: http://livsstil.tv2.dk/samliv/2017-02-22-sociolog-saadan-paavirker-sociale-medier-din-hjerne brugt d. 17. oktober 2018

Bilag 1

SENESTE NYT (/NYHEDER) INDLAND (/NYHEDER/INDLAND) UDLAND (/NYHEDER/IDLAND) PENGE (/NYHEDER/PENGE) POLITIK (/NYHEDER/POLITIK) REGIONALT (/NYHEDER/PEGION.

INDLAND (/NYHEDER/INDLAND)

Nete til sæddonoren Mikkel: Er vi donorbørn bare en druktur for jer?

21-årige Nete stiller den anonyme sæddonor de spørgsmål, hun ikke kan stille sin biologiske far, der også var anonym donor.

Nete møder den 24-årige sæddonor, der donerer anonymt, og får stillet ham de spørgsmål, hun længe har gemt på. (Foto: Anne Kjær)

AF MADS HOLST OG KATJA SØNDER TUXEN (RED.) (MALTO: KSD@DR.DK)

21-årige Nete har mærket på egen krop, hvordan uvished om sit eget biologiske ophav føles.

Hun kender ikke sin donorfar og kommer aldrig til det. Det betyder, at hun ikke kan få svar på spørgsmål om arvelige sygdomme eller finde ud af, hvorfor hendes biologiske far donerede sæd.

Gennem Cryos International Sperm Bank i Aarhus har Nete fået kontakt med en anonym sæddonor, som geme vil svare på Netes spørgsmål.

LÆS OGSÅ: Nete er barn af en an onym donor. Der er et hulrum i mig, der aldrig kan blive udfyldt (/nyheder/indland/nete-er-barn-af-en-anonym-donor-der-er-ethulrum-i-mig-der-aldrig-kan-blive-udfyldt)

'Mikkel' er en af Cryos' godt 900 sæddonorer, der gør Cryos til verdens største sædbank.

KVUC

Hvorfor anonymt?

Nete: Allerførst kunne jeg godt tænke mig at høre, hvorfor du er sæddonor?

- Det er jeg, fordi jeg har været på SU. Men også fordi jeg har to børn derhjemme, og jeg kender nogle, der har haft rigtig svært ved at få børn. Så derfor er der både et økonomisk incitament i det, mens jeg hjælper andre med at få børn. For det er en kæmpe gave at få børn.

Nete: Jeg vil gerne vide, hvorfor du donorer anonymt, hvis du gerne vil hjælpe og synes, at det er en gave at få børn?

Synes du ikke, det er fair at sætte én time af til et barn?

NETE TIL MIKKEL

Mikkel: Det har ikke udelukkende været mit valg. Jeg er gift og har en kone og to børn derhjemme at beskytte. Jeg har egentlig ikke nogen kvaler ved at sætte mit ansigt på for kommende børn, der måske har et behov for at mødes. Men min kone ville være ked af, at der kom fem børn og bankede på min dør om 18 år.

lkke alene om beslutningen

Men det er jo ikke sådan, det fungerer. Der dukker ikke lige pludselig fem børn op foran din dør. Der bliver skabt en kontakt gennem Cryos, og du har ligesom været klar over muligheden for det i 18 år. Man behøver ikke engang at mødes på din adresse. Synes du ikke, det er fair at sætte én time af til et barn?

- Jo, jeg kan godt forstå, hvis man gerne vil vide, at jeg ikke har været narkoman eller haft desperat brug for pengene. Jeg kunne godt overskue at sætte et par timer af til et barn, men det er bare ikke min beslutning alene. Jeg har endda overvejet at skifte til at være ikkeanonym donor uden min kones accept, men det går heller ikke.

Et sådant møde med min donorfar ville betyde så meget for mig. Tror du, at det kunne gøre en forskel, og at du kunne overtale din kone til at lade dig skifte status, hvis du går hjem og fortæller hende om det her møde med mig?

- Jeg tror i hvert fald, at jeg skal tage snakken op igen med min kone. Det er noget, jeg har overvejet i et års tid nu, og det her giver mig større indsigt i, at jeg nok bør ændre min status.

Gik pengene til en bytur?

Deter jeg simpelthen så glad for at høre. For mig fylder spørgsmålet om, hvorfor min donorfar gjorde det meget. Jeg er bange for, at han gjorde det, fordi han manglede penge til en bytur. Hvor meget betyder pengene for dig?

- Jeg gør det ikke rigtig meget for pengene. For mig har det betydet, at jeg kunne have en opsparing, mens jeg studerede. Så det er ikke fordi, jeg går ud og brænder dem af. Halvdelen går til skat, og resten ryger ind på opsparingen. Jeg har været sæddonor i snart tre år, og jeg kommer her nok en gang om ugen. Da jeg studerede, kom jeg her oftere.

Det er ikke fordi, vi er onde mennesker. Det er fordi, det er så tabubelagt, at vi sætter en facade op, tror jeg.

MIKKELTIL NETE

Når du taler med dine kammerater om det her, hvordan er jeres tone så? På Facebook har jeg nemlig set, at der er mange, der joker med det og siger: 'Så er der nogle hurtige penge til byen.' Gør I også sådan?

- Det bliver meget drengerøvssnak. Vi har aldrig sat os ned og taget en dybere snak om det. Det er ikke fordi, vi er onde mennesker. Det er fordi, det er så tabubelagt, at vi sætter en facade op, tror jeg. Jeg kan godt se, at det er forkert, men det er utrolig privat for mig. Det er noget, der hører til i mine og min kammerats tanker, når vi sidder og hygger os, og stemningen går højt. Men jeg vil lige sige, at det aldrig er børnene, vi joker med. Det er de hurtige penge.

Men det har aldrig været meningen, at der er donorbørn, der skal tænke på mig. Jeg synes ikke, at jeg svigter nogen, for jeg ved, at donorbørnene får den omsorg, de skal.

MIKKELTIL NETE

Tænker at donorbørnene har det godt

Men for mig er det bare det samme. For hvis hovedmotivationen er pengene, så bliver jeg reduceret til et hurtigt solgt produkt. Som donorbarn bruger jeg meget af min tid på at tænke på, hvem jeg mon stammer fra. Mens han måske bare har brugt pengene på at gå ud og drikke sig fuld, og så slutter tankerne ligesom der. Men hvor meget tænker du på de børn, der kommer ud af det?

XXXXX XXXXX

Psykologi B & Samfundsfag C Eksamensprojekt 2018

KVUC

- Jeg tænkte meget på børnene i starten. Men ikke så meget mere. Jeg tænker på det, når jeg er hernede (i sædbanken, red.). Men det har aldrig været meningen, at der er donorbørn, der skal tænke på mig. Jeg synes ikke, at jeg svigter nogen, for jeg ved, at donorbørnene får den omsorg, de skal.
- Jeg ved ikke, hvor mange børn, der er i verden på grund af mig. Jeg ved, at der er to. Og dem ved jeg, at der bliver taget om.

Mikkel er ikke hans rigtige navn. Navnet er redaktionen bekendt.

EMNER: Cryos | (/tag/cryos)Barnløshed (/tag/barnloeshed)

Bilag 2

Interview med Nina Stork, Jordemoder & Stifter af StorkKlinik

I Ninas private hjem i Ballerup. Kl 14:00-14:45, d. 6. november 2018. Uddrag transskriberet af Rasmus L. Sveistrup, Kursist, KVUC Fra lydoptagelse á 33min & 07sek.

Nina Stork slår i 1999 den første privatklinik op for insemination af kvinder og lesbiske i kølvandet på, hvad der tidligere har været ulovlig praksis. Dette har skabt frustration i hendes eget private liv samt hos mange andre som har haft dette ønske om at skabe en familie. I den offentlige debat bliver Stork på rekordtid et kendt navn og StorkKlinik er i dag resultatet af +5.000 børn, igennem fertilitetsbehandling. I dag drives klinikken af anden front.

Hvilke identitetsmæssige problematikker oplever du hos - hvis overhovedet nogen - er anderledes hos donorbørn af anonyme donorer kontra hos adoptivbørn eller børn af enlige mødre/fædre, hvor den pågældende forælder er gået bort?

Hvis jeg starter med de største forskelle jeg ser imellem adoptivbørn og donorbørn, så ser jeg at der bag en adoption, ligger mindst en, som regel to store traumer, eller det er der stor risiko for. Der er ikke nogen unge kvinder, om de så er nok så fattige eller nok så unge, der synes at det er 'peace of cake' at gå af med deres børn. Det er altid den værste løsning af alle – det er fordi de ikke har fået den støtte – om det er samfundsmæssig støtte eller økonomisk støtte, omsorg, kærlighed, overskud fra egne forældre. Der er så et lille barn, der mister den velkendte krop, stemme, sjæl som det er vant til under fødslen. Så der ligger noget der er svært bag en adoption. Det kan der selvfølgelig også være ved andres situationer, men udgangspunktet for et 'donorbarn' er anderledes, da der er en donor, der af den ene, den anden eller den tredje grund, har valgt at donere, men det har ikke været fordi at han var ulykkelig eller der var noget svært omkring det – nødvendigvis. Det kan selvfølgelig godt være det kommer senere, men som udgangspunkt er det en overskudsting, eller han vil gerne have nogle penge eller han vil hjælpe eller som-regel et mix af de to ting. De kvinder der så vælger det her barn, der har jeg gjort hvad jeg kunne, på StorkKlinik, ved interviewsne og journaloptagelserne inden, samt snakke meget med dem om hvordan har du det med at skulle fortælle det her barn at det ikke har nogen far? For det får ikke nogen far! Også selvom du vælger en såkaldt 'åben-donor' – det bliver aldrig et 'datter-søn-far' møde på noget set. Det skal du som forældre have det okay med. Men uanset, så er det et aktivt tilvalg, uden nødvendigvis noget specielt traumatisk bag. Der er risiko for noget mere betændt bag en adoption, fordi der er nogen ulykkelige skæbner som er lidt anderledes i forhold til starten. Skal man sætte dette op imod en allerede etableret familie, hvor faren eller moren dør, det er selvfølgelig forfærdeligt og formentlig også traumatisk på mange plan, men det der er forskellen er, at det barn, i mange tilfælde vil have en historie – Hvordan mødte du min far? – eller der kan være en farmor, eller en farfar. Så her er der nogle tråde, der laver et net omkring det her barn, selvom det formentligt er forfærdeligt traumatisk og miste sin far.

Så jeg synes det er nogle meget væsentlige forskelle på starten. Vælger man at få et donorbarn, eller omverdenen kender nogen der får et donorbarn, kan man jo proisere alt muligt ind i – hvordan mon det er at være det her barn? Typisk, for eksempel hele debatten, da jeg startede klinikken, både i 99' og i år 2000 da det første gang kom i debatten at klinikken skulle lukke, da den debat der var, var ekstremt følelsesladet og meget med udgangspunkt i den der talte: ''Jeg har haft en far og det har været virkelig, virkelig vigtigt for mig at have en far'' – Super,

XXXXX

det kan man jo ikke tage fra nogen, men det er ikke det samme som hvis det nu havde været fiskekvoter, der ville man som regel, hvis man skulle mene noget om det, sætte sig ind i hvad siger biologerne, hvad siger fiskerne, hvad siger forskningen og diskutere på et lidt mere sagligt grundlag. Det er lidt ligesom folkeskolen, det er nemt at mene noget, men det kommer fra et emotionelt eller meget selvoplevet sted – det er der heller ikke noget galt i - man skal bare vide, nu snakker vi emotioner. Dine emotioner, din far og din relation, vi snakker ikke hvad der er bedste for det her relativt store antal børn der så nu er født.

Hvorledes tror du at barnets identitetsmæssige behov bliver udfordret i forbindelse med barnets konstruktion af mening og sammenhæng under identitetsdannelsen?

At forældrene/forælder skal fortælle barnet, at der ikke er nogen far, kommer meget tidligt. Allerede ved en 3-årsalderen, så begynder børnene at spørge: ''hey, de andre har en far, hvor er min?". Jeg tror, at den måde som det barn bliver formet af det, det handler rigtig meget om, hvordan moderen, eller mødrene hvis der er to, fortæller det her barn det (mit udgangspunkt er jo StorkKlinik, og vi har selvfølgelig haft heteroseksuelle par, men ikke særlig mange – typisk enlige eller lesbiske kvinder vi har behandlet). Jeg tror at børn de hører mere hvad vi føler eller det der ligger bag ordene end et vi konkret siger. Fordi jeg både er i det skriv hvor kvinderne skulle ud over alt muligt andet informativt som jeg ville vide helt sikkert de havde læst og forstået inden inseminationen, så skrev jeg jo også hvor vigtigt det var, hvordan de selv havde med det her med at få et barn. Da kom kvinderne med, at 'de godt vidste' hvad de skulle sige af gode ting om det her, når barnet kom, men så prøvede jeg til samtalen at spørge ind under: 'Men hvordan har du det egentlig med det? Hvis du nu lukker øjenene og forestiller dig det her, ikke endnu undfangede barn, det kommer trippene hen til dig på sine små bare fødder og siger; Hvor er min far? – Hvad er din følelse i maven når du skal fortælle, jamen du har ikke nogen. Det her er anderledes med dig – dem og dem har en far, du har ikke. Jeg har fået dig fordi – sådan og sådan og sådan, på den og den måde'' og helt konkret, så mener jeg at vi i alle samtaler, lytter efter, hvordan er gløden i stemmen, hvordan er kropsholdningen, ligger der noget der er svært inde bag ved eller bliver jeg utryg nu når hun (moderen) siger at hun er glad og tænker jeg er dejlig, for jeg kan ikke mærke det - Hele det der, der tænker jeg at børn allerede før de får sprog, er mestre i det, for det er det de har, ifht. at sanse = Hvad sker der omkring mig, er der trygt? Er der rart? Er der overensstemmelse med hvad der bliver sagt og det jeg mærker, og så videre. Derfor så tror jeg, at det der kan påvirke de her børn, allermest, det er hvis den enlige mor eller det lesbiske par har det sådan - ''Det her var da godt nok lige den anden bedste løsning'' – eller – ''det er lidt svært fordi vores forældre måske synes det er noget mærkeligt noget eller vi skal forklare og forsvare'' osv. Der har jeg altså nogen gang sagt nej til kvinder. Både ifht. at de skal kunne være klar til at forberede barnet på en anderledes selvfortælling, men også følelsen nede i deres egne maver. De kan godt sige alt det rigtige, men hvis barnet kan mærke at der er noget ufortalt, så går det ikke. Børn de er seismografer i forhold til at fornemme ''er det her noget jeg kan være glad for?''. Barnet skal over i børnehaven dagen efter, og ham der Kurt, ja han bliver ved med at sige ''Jamen du har en far fordi alle børn har en far!" og det har de jo ikke. Det vil de højst sandsynligt aldrig få – det kan være at den enlige mor bliver gift med en mand på et tidspunkt, og det kan muligvis også være at han adoptere det barn, men det kan lige så vel være at han har nogen andre børn. Man skal altså være forberedt på vilkåret, at disse børn aldrig får en far. Det er jo en stor beslutning at tage, på et andet væsens vegne, så derfor så skal du være sikker på at du kan stå på må for det, fordi hvis ikke din beslutning som forældre, er virkelig funderet og du aller helst er stolt af det, så er det altså svært at få nogle børn, der går glade ud i verden, og er stolte af det og afklaret med

det: ''Sådan er det, jeg synes det er fantastisk – for de ville så godt have mig...''etc. Man har også set, at de børn der er gået i pressen, store børn, som var der allerede da jeg havde haft klinikken i en fem-ti år, fortalte at det har været forfærdeligt at være donorbarn, og de synes det skulle forbydes. Da man så læste dybere i disse historier bag, så var det børn født af heteroseksuelle, og de heteroseksuelle, meget, meget typisk, både når jeg talte med lægerne på Rigshospitalet, så havde de besluttet: ''Vi siger det ikke til nogen''. De kom også på min klinik og sagde: ''Jamen vi er helt afklarede med det og vi vil så gerne have den her hjælp – og så siger vi bare til barnet – at det her er far''. Her havde jeg det sådan, at det her, går ikke. Det er noget af det sværeste i ens liv at skulle igennem sådan en barnløshedsbehandling. Den varer som regel alt for længe – det er pisse hårdt og man er ked af det – du kan ikke gå igennem den uden at sige det, til et eneste menneske! Og barnet finder ud af det, lige meget hvad. Og det barn, man så kunne læse om i den række af interviews jeg har læst med sådan nogen børn, har alle sammen fået det at vide enormt sent. Som 12-årige, eller som 15-årige eller først som 20årige. Det bliver altså fortalt lidt kikset eller 'ved en fejl'. De er jo rasende de her børn, synes jeg med rette, og går med en følelse af: ''Hvad ellers har i løjet om? Er der andet i ikke synes jeg har været værdig til at få og vide?". Her har jeg forsøgt at sige og skrive, både i infomaterialet og på hjemmesiden og i pressen og har snakket i årenes løb, at det er så vigtigt at snakke med børnene om det allerede før de får et sprog – fordi børn godtager hvad som helst − De godtager også at solen den står op her, og så går den hen over himlen, og går ned − det er da i grunden også rigtig 'mærkeligt' – men de kan jo mærke at, jamen 'vi bor på den her klode, alle har det okay med det her fænomen – hen over himlen og så går vi i seng – det er jo egentlig et mysterium og det er magisk og det er alt muligt, men børnene glider jo ind i, jamen det er sådan det er, det er vores betingelser for liv. Jo mere vi snakker med børnene og jo tidligere, jo bedre. Jeg sad med vores søn, Oscar da han var 1 år og 2 år og da han så så småt begyndte at få ord, så begyndte han at snakke om de der 'sæd-sedler' som han kaldte dem – fordi jeg forklarede hvorfor han ikke havde nogen far og han havde aldrig spurgt, men han snakkede om det og gjorde ved.

I min opgave inddrager jeg også artiklen om donorbarnet Nete, som er enormt optaget af hvorfor min far gjorde det? Var det fordi han skulle bruge nogle hurtige penge til en bytur, eller var det fordi han gerne ville hjælpe en kvinde der ikke kunne få børn. Hvad er dine tanker om dette?

Her er en anden ting – det er vigtigt at få begreberne på plads, vi kan og skal aldrig kalde donorene for fædre. Hvis hun har en donor, så har hun en donor, hun har ikke nogen far. Hun har en donor, og det har jeg også sagt til kvinderne: ''Husk nu for helvede, fortæl aldrig de her børn: du har en far, men vi kender ham ikke.''. Hvad er det for et mærkeligt håb at sætte i et barn, om at så er der nok en der kommer og finder mig? Nej! Du bliver simpelthen nødt til at holde dig til den skinbarlige sandhed og være stolt af den, være glad for den. Du lever i et samfund hvor det her er muligt, det er fantastisk, men du skal kunne rumme det og du skal kunne turde at sige: ''Du har ikke nogen far''.

Men altså, jeg har læst det før og også snakket med Ole Skov fra Cryos⁹ om den og så videre. Men, selvfølgelig har han da gjort det for at få penge. Om han så har gjort det for at få dem til en bytur, eller whatever, det må han da selv om. Hovedårsagen er, at han har gjort det, så hun har kunne blive født, men du skal da ikke forklejne, at; hvad kan få 18-22-årige unge mænd,

⁹ Cryos: Navnet på verdens største , internationale sæddbank

XXXXX

til at gøre noget der faktisk tager med transport, en time til halvanden, tre gange om ugen, fordi de vil være mega søde. Så kunne de jo gå hen og donere blod, hvis de ville gøre noget uegennyggigt. Selvfølgelig er der også økonomisk perspektiv i det, det kan man også se i ægdonationen. Da vi kun måtte give 3 eller 5000,- kroner til en kvinde der skulle donere æg, og hun skulle tage fri for arbejde et sted imellem 5-10 gange og være væk en halv dag, altså, glem det. Det kom ikke til at ske. Det kan godt være der sad en masse hjemme i sofaerne og tænkte – det vil vi skide gerne – det bliver bare ikke hvis ikke der er noget 'give and take'. Så med hende, Nete, der tænker jeg at der har været, der har været svært for hendes mor i forhold til at skulle snakke om de her ting. Der har været nogle forventninger, som muligvis, har været anderledes end den realitet der jo ligger bag, som så er blevet til noget med at glasset er halvt tomt i stedet for halvt fyldt, fordi – Hvor var det fedt han gerne ville i byen fordi så donerede han, og jeg blev mig. Nu vender jeg den helt omvendt og er lidt grov. Det er ikke fordi at jeg ikke har omsorg for, at selvfølgelig kan det føles sårende fordi hendes virkelighed er jo at hun ikke føler hun er mere værd end en bytur. Når man tænker sådan og som hun jo så også reagere på, det er ikke fedt.

Det kan både være hendes mor som på en eller anden måde ikke har været forberedt på at fortælle hende, at hun ikke har en far. Det kan være bemærkninger fra en skolelære, det kan være fra hendes familie, det kan være noget omkring hende der har sat spørgsmålstegn ved: Er det her nu godt nok? Er det en god nok måde og være menneske på, når man kommer til verden på denne her måde som er anderledes. Lige meget hvad, og det har jeg tænkt lige fra jeg startede, og på den måde synes jeg også det er fedt at tale med sådan en som dig, fordi jeg har ja, fra før jeg startede, tænkt: Jeg skal være klar til at stå over for nogle børn, der måske kommer. For det kan godt være der kommer børn fra den tid, før der var åbne donorer og skælder mig ud og stiller alle mulige spørgsmål som jeg jo så må prøve at stå på mål for. Og det vil jeg gerne. Og selvfølgelig vil jeg også høre på dem der har det svært. Og det kan jo blive en samtale som kan komme nogle helt andre steder hen, hvis de gider at tale med mig. I don't know. Det er da heller ikke fordi at jeg ikke tænker rigtig meget over: "Hvordan er det? Hvordan kan det være?" at være barn på denne her måde. Helt naturligt cykler vi alle rundt i gener ved samtaler og andet – for det er bare sjovt. Jeg synes det er sjovt, når jeg kigger på mine tæer, som måske ikke er for kønne, men de er fuldstændig ligesom min fars, og sådan. Ikke at det gør hele min identitet, men det kræver noget ekstra af de her kvinder, inklusiv mig selv og Inger, at få børn på en anden måde, fordi vi lever i et samfund hvor der heldigvis er mere og mere fokus på 'den gode far'. I unge der begynder at få børn, på den ene, den anden eller den tredje måde, der er fædrene jo meget mere interesseret i børn, i forhold til min generations fædre. De gik på arbejde og var politisk aktive og skulle redde verden og whatever. Sådan er fædrene jo ikke nu, der er mange af de unge fædre, der bare vil de der børn, ligeså meget som mødrene – Det synes jeg er fantastisk, fordi det altid er godt for børn at have forældre, der virkelig, virkelig vil dem. Om man så er i genetisk sammenhæng, betyder måske mindre.

I hvilket omfang tænker du at vi som samfund bliver nødt til at ændre os, for mere alment at kunne acceptere/forholde os til det aktive valg det kan nu kan være at være monoparental? (Særligt ifht. at det nu kan være et aktivt valg at være enlig mor op imod de 37 andre familier former/den helt basale 'far-mor' model)

Jeg tror – nu bliver jeg lige nødt til at snakke om 'de andre', 'dem der kigger på os' – det at turde spørge er enormt vigtigt. Jeg har tit da Oscar, vores søn, var lille, stået i en situation hvor

jeg skulle fortælle: '' Det er så Oscar og han har ikke nogen far, men han har to mødre'' og så videre. Her kan jeg bare se der sker rigtig meget over i 'det der ansigt'.

Så får de mange spørgsmål?

Jamen de spørger dem ikke. Nødvendigvis. Men der sker rigtig meget. Der har jeg nogle gange stået og tænkt: Jamen så spørg dog? Jeg vil gerne fortælle mere. Jeg har gjort hvad jeg kunne, om det så var vuggestue, børnehave, gået i bestyrelser, været aktiv og minglet med de her forældre, holdt foredrag, hævet børnene i 9. klasse med in på klinikkerne og vist dem rundt, været på hans skolen og i hans klasse og haft sædceller med i skole i nitrogentanker og de har kunnet kigge ned i, i mikroskop. Så altså jeg har prøvet at gøre og lægge en masse ud, sådan så det var nemt og spørge både os og spørge Oscar. Og det er jo ikke alle der har ressourcer eller interesse i det, så det at turde spørge, åbent, hvilket jo i det hele taget sådan medmenneskeligt rart at nogen tør sætte sig selv lidt til side og sine egne tanker om hvordan det her mon må være, men så spørge: ''Hvordan er det for dig? Hvordan er det for jer? Hvad har i tænkt?''.

Så noget med også at opdrage sine børn til at det er okay at stille spørgsmålstegn ved når at ens klassekammerater har haft en anderledes opvækst end den heteronormative forældresammensætning?

Ja, børn er som regel ret ligeglade. Nu tænker jeg børn før pubertet. Hvis Oscar nogle gange måtte sige: ''Jamen jeg har ikke nogen far, jeg har to mødre'' så er de bare sådan: ''Nå det lyder da sejt, ej det lyder fedt!'' og så legede de videre. Men børn er selvfølgelig påvirket af forældrene og ja, lige for Oscar, han har ikke, han har haft mange andre problemer, men det der med os, vi er så tætte, så jeg tror han ville have sagt det.

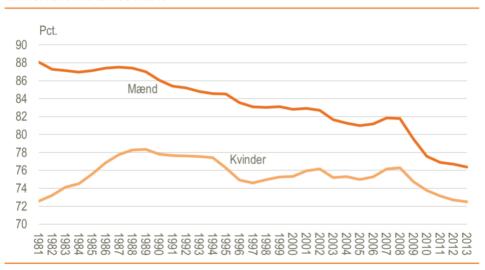
Så tror jeg noget andet er den kultur, altså film, tv-serier, litteratur som jo heldigvis også ændre sig lidt, der bliver jo mere og mere der handler om anderledes måder at leve på, men ellers så påvirker det da, at de fleste kærlighedsfilm der findes i verden, det er 'far og mor' og en-to-tre børn. Det at lave, hvad mange af de kvinder der fik børn har gjort, egne børnebøger og fået dem udgivet, enten i eget forlag eller større forlag, og så fået dem trykt i nogle eksemplarer og lagt dem i skoler, børnehaver og i nærområdet, sådan så at der også var nogen bøger at læse i med børn der ikke havde en far. Eller børn der ikke var blevet til på den gammeldags måde, det har været godt. Og så tror jeg, jeg vil ikke pålægge andre end dem der har lyst og synes det giver mening, et ansvar, men jeg tror, vi der lever anderledes, kan også gøre rigtigt meget, ved at være åbne. Måske også nogle gange mere åbne end vi har lyst til. Og især når vi har fået børnene, kræver det at vi er mere åbne. Men det er ikke alle der har lyst. Jeg har været heldig, især i starten da debatten glødede og klinikken var ved at lukke, da var det nemt for mig at skaffe cases til avisartikler og tv-udsendelser og nyhedsudsendelser og så videre. Det vil journalisterne gerne have, sådan så Hr. Og Fru Danmark kan se: ''Okay, de ser jo egentlig helt almindelige ud'' og ''det går sgu nok meget godt alligevel''. Men ellers så er det jo ikke det man trænger til når man lige har født et barn, at skulle ud og slå på tromme omkring ens familiesituation, men dem der har haft lyst, har jeg jo været virkelig, virkelig glade for og stolte over har villet, fordi det var godt for sagen, men det var også godt for børnene, og hvad der er godt for børnene er jo 10 gange vigtigere end egentlig hvad der er godt for os der har valgt at føde dem.

Bilag 3 - Figurer og statistik

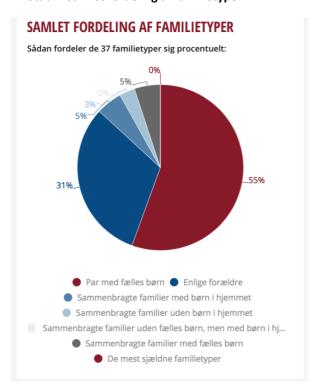
Stat. 1 - Kvinders erhvervsfrekvens

Fra: http://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=22699&sid=kvind

Erhvervsfrekvens. 1981-2013

Stat 2. Samlet fordeling af familietype

Stat 2 og 3: https://infogram.com/der-findes-37-familietyper-i-danmark-1gdk8pdrx1dkmq0

Knud Illeris siger: "Biografi-forskningen fokuserer således på det enkelte individs unikke livsforløb, som det finder sted i et stadigt samspil med de samfundsmæssige betingelser og individets egen tolkning og tilegnelse af både forløbet og de objektive rammer" (Illeris 1999) (Se fig. 2)

Stat 3. Enlige forældre

ENLIGE FORÆLDRE

Den næststørste familieform i Danmark er i dag enlige forældre. Her kigger man på, hvem af forældrene barnet har adresse hos, også selv om barnet måske bor lige meget hos moderen og faderen i det daglige. De fleste børn af enlige forældre har adresse hos deres mor.

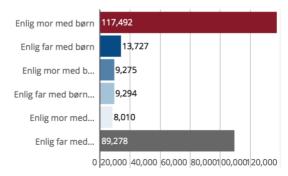
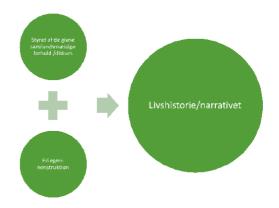

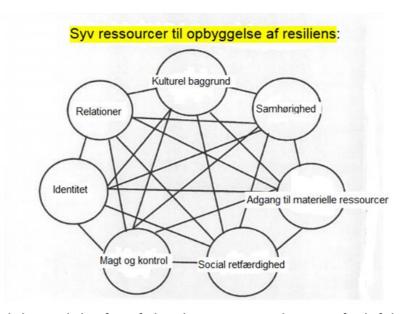
Fig 2. Knud Illeris kobling – Samfundet og mennesket

Bilag 4

Perspektiver til den videre dialog

- Michael Ungars klassiske 'resiliens' teori – hvilke ressourcer vil kunne benyttes i Netes tilfælde, for at hun kan komme videre uden at finde svar?

- Er der i der hele taget behov for at forberede os som mennesker og samfund på denne ændring, hvis den teknologiske acceleration i forvejen, om ikke længe, lader DNA-teknologien kunne afsløre donorer og ophavshistorikker?: "Barnets tarv skal gå forud hver gang så de får de bedste vilkår at udvikle sig til kompetente voksne og forældre selv. Og det haster. DNA-registrenes vækst og værktøjer til at finde ud af alt muligt også hvem ens anonyme far egentligt er eller eventuelle søskende til det barn, man får lyst give et par søskende på den nemme måde er i rasende udvikling. De voksne børn, der vil finde deres biologiske forældre kan således tage sagen i egen hånd og donors anonymitet er således ikke beskyttet alligevel. "(se artiklen 6 næstsidste afsnit)
- Er der i virkeligheden en sammenhæng mellem Kahnemanns system 1 & 2 i denne kontekst? Bliver det at få børn alene en impulsiv beslutning, fremfor en beslutning der er mere gennemtænkt og overvejet?
- Denne ændring af samfundet er sket i takt med at vores handlingsmønstre også har ændret sig i høj grad Sociale medier og mere impulsiv tænkning har indflydelse på vores måder at handle på mener sociologen Anette Prehn som i hendes artikel udtaler følgende: "Hjernen forandrer sig gennem hele livet, alt efter hvordan vi bruger den. Det vil sige, hvad vi gør, og hvad vi tænker. Når vi styrker nogle forbindelser i hjernen, så sker det på bekostning af andre, som svækkes."
- Netes spørgsmål er netop også et opgør med hvorledes at hendes liv stammer fra kvalitet som er blevet doneret via en sådan impulsiv handling, og i et accelererende samfund som idag, er det netop interessant at belyse alle vinkler som kan have indflydelse på beslutninger i dette tilfælde vigtige beslutninger som disse.
- Kan man tale om en yderligere identitetsmæssig udfordring hvad angår tillid til kærlighedsrelationer, når barnet ikke er skabt ud af 'kærlighed' igennem et intimt forældreforhold?
   Ja, barnet er ikke skabt ud af kærlighed mellem to mennesker.
  - 2. Nej, der er massere kærlighed fra morens side, da hun ønsker at kære sig om et liv ubetinget af en mand.
  - Iflg. Artiklen fra ⁶: "Mange oplever sig som en 'billig klat eller en fuld nat i byen'. Barnet kommer til at mistro den ubetingede kærlighed, man grundlæggende forventer fra sine forældre, fordi den sættes til side for forældrenes primære ønske om at gemme sandheden væk og designe historien, som de selv ønsker det. Denne form for forældreegoisme er dybt skadelig for det voksne barns sjælefred og tillid i nære kærlighedsrelationer." (se afsnit 6, l. 1-6)

¹⁰"Sådan påvirker sociale medier din hjerne" Interview og artikel fra TV2, Sociolog Anette Prehn: http://livsstil.tv2.dk/samliv/2017-02-22-sociolog-saadan-paavirker-sociale-medier-din-hjerne brugt d. 17. oktober 2018

Antonovsky perspektiver:

- 1. Begribeligheden Forudsigeligheden: Er kognitivt svækket i hendes indre liv, da hun ikke kender til hendes genetik/har denne anonymiserede livshistorie Hun har altså kun hendes mor's ophavshistorik at forholde sig til og kender ikke til fremtidige sygdomsrisici eller andet. (læs s. 1 l. 2-3 bilag 1: "Hun kender ikke sin donorfar og kommer aldrig til det. Det betyder, at hun ikke kan få svar på spørgsmål om arvelige sygdomme eller finde ud af, hvorfor hendes biologiske far donerede sæd.")
  2. Håndterbarhed Belastningsbalance: Nete udviser en vis styrke i og med at hun gør hvad hun kan for at afsøge de spørgsmål hun har, hvor hun i interviewet stiller lignende spørgsmål til en anden anonym donor. Dog er der stadigvæk tale om en svækket håndterbarhed, i og med at hun ikke ved hvorledes hun skal forholde sig til hendes tilværelse og ophav. (Dette ryster dog også ved sikkerheden som i felt 2 ved Maslows Behovspyramide)
  - **3.** Meningsfuldhed Hele Netes problematik udspringer af at hun har et behov for at finde mening med hendes liv. (læs s. 2 l. 28-29: "... For mig fylder spørgsmålet om, hvorfor min donorfar gjorde det meget. Jeg er bange for, at han gjorde det, fordi han manglede penge til en bytur. Hvor meget betyder pengene for dig? ") Generelt set er da altså tale om en forholdsvis lav OAS hvad angår denne problematik.

